

Den svenska demokratin och Medinastadgan - Vad har de gemensamt?

Inledande kommentarer

Begreppet "demokrati" har sitt ursprung i det antika Grekland på 500-talet f.Kr. Demokrati eller grekiska *demos* som betyder folk och *kratein* som betyder att styra, i ursprunglig mening betyder folkstyre, och i dagens statliga system är demokrati en styrelseform där politiska beslut fattas av majoritetens vilja, vanligtvis genom val eller folkomröstningar, där alla medborgare (folket) deltar.

Eftersom demokratiska principer innebär att alla inte måste vara överens om allt, så finns det idag ingen tydlig och allmänt accepterad definition av demokrati som alla eller åtminstone majoriteten på global nivå har enats om. Men det är också "demokratiskt". Det som dock nästan alla är överens om är de grundläggande demokratiska principerna¹ eller förutsättningarna för förverkligandet av ett demokratiskt samhälle, inklusive demokratin som statligt system: alla människors (medborgarnas) jämlikhet, valfrihet, åsiktsfrihet och yttrandefrihet.

Om dessa demokratiska principer skriver vi nedan, och vi skriver denna text när Sverige i detta år firar 100 år av demokrati, och under de dagarna då Sverige valde en kvinna, Magdalena Andersson (S), till Sveriges första kvinnliga statsminister i sin historia.²

Profetens principer för demokrati före Medinastadgan

"Endast genom Allahs barmhärtighet är du vänlig mot dem; och om du var sträng och hård, skulle de springa ifrån dig. Så förlåt dem och be Gud att förlåta dem och rådfråga dem."³ är den principen i Koranen på vilken Muhammed, alayhis-salâm (frid vare över honom!), baserat sina relationer med andra människor.

Att alla människor i profeten Muhammeds, alayhis-salâm, ögon kände hans respekt och kunde fritt och demokratiskt uttrycka sin åsikt, samt vara med i olika överenskommelser, talar många exempel från Muhammeds, alayhis-salâm, liv. Till och med exempel från den mekkanska perioden av hans profetiska liv, under vilken han attackerades, bojkottades, förolämpades, men han fortfarande: pratade med alla, samtalade med alla och behandlade alla på det finaste sättet, vi skulle säga på ett fint demokratiskt sätt. I juni 622 ägde ett viktigt avtal rum mellan Muhammed, alayhis-salâm, och muslimerna från Medina, i historiskt känt som "Aqabas andra ed". Det som är intressant i det här fallet, förutom att alla fick uttrycka sin åsikt och på ett demokratiskt sätt delta i skapandet av detta avtal, är att Muhammed, alayhis-salâm, tog med sig sin farbror Abbas ibn Abdulmuttalib, som inte var muslim vid den tiden, till ett så viktigt möte, som dessutom hölls i stor hemlighet.⁴ Men Abbas var en skicklig talare, en förkämpe för sitt folk och en klok rådgivare. Genom att känna till alla dessa egenskaper lät Muhammed, alayhis-salâm, honom också vara den första

¹ www.informationsverige.se (Vad är demokrati, 2021-11-11).

² www.dn.se (2021-11-24).

³ Koranen, Ali 'Imran, 159.

⁴ www.preporod.info (Poslanikov odnos prema drugima/Profetens relation med andra, 2014-12-28).

talaren. Muhammed, alayhis-salâm, lyssnade och respekterade andras åsikter vid alla tillfällen.

Medinastadgan - en symbol för profetens demokrati

Vid sin ankomst till Medina möter Muhammad, alayhis-salâm, i staden ett samhälle som består av olika grupper i befolkningen. När han märkte att detta var en mångfaldig kommunitet, genomförde han en folkräkning för att fastställa stadens verkliga tillstånd, och utifrån det organiserade han samhället.⁵ Han byggde också den första moskén i Medina, som inte enbart var en religiös byggnad, utan också ett hus där alla komunitetens medlemmar samlades, en plats inom vars murar samhället byggdes och där politiska beslut fattades för att forma Medina, en stad - stat.

Medinastadgan var det första steget i att bilda denna stat. Det är ett dokument som reglerade rättigheterna och skyldigheterna för den icke-muslimska minoriteten, som skyddade rättigheterna för alla medborgare i Medina oavsett religion, nation, hudfärg, som bestämde likabehandling för alla medborgare och etablerade samarbete mellan muslimer och judar.⁶

Dr. Muhammed Hamidullah, en av 1900-talets största historiker och kännare av Muhammeds, alayhis-salâm, liv, var den första bland historiker som kallade Medinastadgan för "den första skrivna konstitutionen"⁷ i mänsklighetens historia, eftersom detta dokument lägger grunden för en stat som snart kommer att styra hela arabiska halvön, och senare stora delar av den då kända världen.

Medinastadgan fastställde grundläggande mänskliga rättigheter lika för alla utlänningar: rätten till liv, rätten till frihet, rätten till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, rätten till egendom och förening, en rättvis rättegång, arv och rätten till asyl .

Medinastadgan eller konstitutionen fick alla Medinas medborgare som ett skriftligt dokument år 623 där de garanterades demokratiska principer som vi tidigare uppräknat. Profetens, alayhis-salâm, demokrati och universella respekt för "den andre" kulminerade i ett skriftligt dokument som ända fram till våra dagar blir en symbol för hans demokrati och en vägledning för alla de som vill kalla sig demokratiska stater och demokratiska statssystem.

100 år av demokrati i Sverige

Det har gått 100 år sedan Sverige blev en demokratisk stat med universella rättigheter och med lika rösträtt. Varför 100 år?

⁵ www.preporod.com (Medinska povelja/Medinastadgan, 2016-12-30).

⁶ www.preporod.com (Medinska povelja, 2016-12-30).

⁷ www.yaqeeninstitute.org (The constitution of Medina, translation, commentary and meaning today, 2021-02-04)

1909 fick de flesta män i Sverige rösträtt. 1919 beslutades att kvinnor skulle få rösträtt i kommunala val. Sedan 1921 har alla vuxna, kvinnor och män, fått rösträtt i alla allmänna val i Sverige.⁸

Svensk demokrati

Sverige har skrivna lagar från 1300-talet och utgångspunkten för den svenska demokratin finns i grundlagen från 1809 som definierar regeringsformen, men också maktfördelningen mellan kungen och regeringen.

Trots att makten och befogenheterna enligt den nya lagen blev uppdelade fanns det fortfarande ingen särskild utvecklad demokrati i Sverige. De nya lagarna "banade dock vägen" för en fortsatt demokratisk utveckling. Grundlagen från 1809 stärkte ett antal grundläggande rättigheter och frihet för medborgare. Redan 1766 antog Sverige en lag om tryck- och yttrandefrihet, som säger att alla har rätt att uttrycka sina tankar, åsikter och känslor i tal och skrift, och i grundlagen från 1809 införs begreppet *religionsfrihet*.⁹

Folkrörelser som nykterhetsrörelsen, frikyrkor, kvinnorörelsen, arbetarrörelsen och politiska partier dök upp i Sverige i slutet av 1800-talet.¹⁰ Detta var viktigt för demokratin i Sverige. Genom att organisera sig i grupper kunde människor lättare uttrycka vad de ville förändra i samhället. Folkrörelser har lärt människor hur man organiserar sig, hur möten hålls och vad som behövs för förändring. Olika organisationer har arbetat med olika frågor. Arbetarrörelsen kräver till exempel bättre arbetsvillkor och rösträtt oavsett kön eller inkomst. Arbetsrättigheter är fortfarande en symbol för den "svenska" fantastiska relationen till arbetare inom alla sektorer och industrin.

Jämställdhet för medborgarna i svensk demokrati och Medinastadgan

Om principer inom den svenska demokratin men också om Medinastadgans demokratiska principer kunde vi skriva i dagar och författa mängder av böcker. För denna gång tar vi bara ett exempel, nämligen den demokratiska principen om valfrihet; friheten att välja religion som gäller varje människa, varje medborgare i staten.

Vi har sagt att principen om religionsfrihet i Sverige infördes genom 1809-års grundlag, men fram till 1860 var alla medborgare i Sverige tvungna att tillhöra Svenska kyrkan och bekänna sig till en "ren" evangelielära. Sedan 1860 har det kommit möjlighet att lämna Svenska kyrkan, men med anslutning till en av de då erkända kristna organisationerna. Först 1951, med religionsfrihetslagen, blev alla svenska medborgare fria att lämna svenska kyrkan utan skyldigheten att ansluta sig till en annan religiös organisation, och till och med uttrycka sig som ateister.¹¹ Denna lag definierar tydligt den demokratiska principen om valfrihet, i detta fall friheten att välja religion och ansluta sig i religiösa organisationer utifrån varje individs

⁸ www.informationsverige.se (Demokratins framvaxt i Sverige, 2021-11-11).

⁹ www.informationsverige.se (Demokratins framvaxt i Sverige, 2021-11-11)

¹⁰ www.informationsverige.se (Demokratins framvaxt i Sverige, 2021-11-11)

¹¹ www.riksdagen.se (Demokratins historia: 1951 Religionsfrihetskrivsini Sverigeslagstiftning).

personliga val. Denna lag ligger till grund för Sveriges nuvarande inställning till alla religiösa samfund som verkar i Sverige, inklusive Bosniakiska islamiska samfundet i Sverige.

Sverige idag, på 2000-talet och i år 2021, respekterar fullt ut varje individs personliga val, men också grupper av medborgare, som vill samlas, organiseras och dela sina religiösa känslor och ritualer i enlighet med sin världsbild och valda religion. Svenska staten går å sin sida ett steg längre genom att ha SST (Myndigheten för stöd till trossamfund), en statlig organisation för samarbete och stöd till trossamfund, som är verksam inom ett av departementen, genom vilket alla erkända trossamfund och registrerade paraplyorganisationer kan använda sig av ekonomiska, organisatoriska, rådgivande och annat stöd från regeringen och staten Sverige i sin verksamhet och organisering. Det är ett bra exempel på svensk demokrati och jämlikhet.

Vi finner denna demokratiska princip om friheten att välja sin religion tydligt definierad i Medinastadgan, som garanterar och tydligt definierar religionsfriheten för dåtidens judar som medundertecknare av Medinastadgan,¹² men också för alla de som följer eller samarbetar med dem (Enligt historikern Ibn Ishaqs tolkning, genom vilken hela stadgan texten bevarades), då de dåvarande judiska stammarna behandlas och definieras i texten som ett "folk" tillsammans med muslimerna i Medina.¹³

Man bör komma ihåg att Medinastadgan skapades i början av 600-talet när det inte talades om mänskliga rättigheter eller minoritetsrättigheter, eller om multireligiösa och mångkulturella samhällen. På den tiden fanns det ingen hög medvetenhet om lika rättigheter och skyldigheter för invånarna i ett samhälle med etnisk mångfald i en enhetlig stat. Därför är Medina-stadgan, sedd i detta sammanhang med lågutvecklat civilsamhället, med låg kulturell, politisk, juridisk och religiös medvetenhet om mänskliga rättigheter, ett sant mirakel, ett mirakel som kunde ha skett genom inspirationen av den gudomliga uppenbarelse som finns i den ädla Koranen, som är den sista av Guds testamente i en rad av Guds testamenten, Toran (Tawrât) - "Gamla testamentet" och evangelierna (Injil) - "Nya testamentet". Medina-stadgan är således ett historiskt dokument om Abrahams dialektiska spiritualism. Det är ett unikt vittnesbörd om andan i den fredliga islamiska tron och om det tidiga fredliga muslimska samhället. Det anses vara ett exempel på ett extremt viktigt dokument om idén om det "sociala kontraktet", en idé som skapats av Jean Jack Rousseau, John Lock och Thomas Hobbes, som den viktigaste samhällspolitiska idén i Europa.¹⁴ Ett exempel på Profetens demokrati och jämlikhet från Medina.

Lär vi oss av Medinastadgan och svensk demokrati?

För oss muslimer som lever i dagens Sverige borde denna lilla jämförelse mellan det svenska statssystemets demokratiska principer vi åtnjuter och det demokratiska systemet i Medina vi beundrar genom Profetens Medinastadga inspirera oss att fortsätta vårt uppriktiga samarbete med andra i Sverige.

¹² Povijest islamske kulture i civilizacije/Historia över islams kultur och civilisation (Nijaz Šukrić).

¹³ www.yaqeeninstitute.org (The constitution of Medina, translation, commentary and meaning today, 2021-02-04).

¹⁴ www.preporod.info (Medinska i druge povelje /Medinas och andra stadgan, dr. Mustafa Cerić, 2019-03-26).

Har inte Profeten, alayhis-salâm, gett oss ett tydligt budskap med Medinastadgan: att demokrati, frihet, jämlikhet och respekt för andra är hans väg?

Med klara och precist definierade lagar, säger inte staten Sverige till oss: demokrati, frihet, jämlikhet och respekt för andra är Sveriges åtagande?

Muslimerna och andra medborgare i Sverige, muslimer och alla människor runt om i världen, borde verkligen lära sig mer av Medinastadgans principer, men också om den svenska demokratiska ordningen och definierade friheter. För samhällets gemensamma och universella framsteg på denna del av jordklotet som vi kallar vårt hem.

Bosniakiska islamiska samfundet i Sverige gratulerar Sverige 100 år av full demokrati och jämlikhet, vi gratulerar valet av Sveriges första kvinnliga statsminister i historien, och påminner om att våra principer för samarbete i Sverige bygger på de demokratiska principerna i Medinastadgan som vi beundrar, men också på demokratiska principer från landet Sverige som vi gärna pratar om.

Sverige, 2021-12-01

***Idriz Karaman, Huvud imam i Bosniakiska Islamiska Samfundet
Kommissionen för kvinnors aktivism inom Bosniakiska Islamiska Samfundet
hafiz Adis Barucic, imam i Gislaved***